

**Sayın Valim, Sayın Başkan,
Değerli Meclis Üyeleri, Meslek Komitesi Başkanları,**

Nisan ayı Meclis Toplantımıza hoş geldiniz diyor ve hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime ekonomik değerlendirmelerimi yaparak başlayacağım.

Mart ayında;

İhracat → 13,4 milyar dolar (- % 17,8)

İthalat → 18,8 milyar dolar (+ % 3,1)

Dış ticaret açığı → 5,4 milyar dolar (+ % 181,7)

İhracattaki gerilemede koronavirüs salgınının etkisinin görüyoruz.

*En büyük ticaret partnerimiz Avrupa'da salgın etkisiyle talep daralması oldu.

Ülkelerle ihracat;

Almanya → -%15,5

Fransa → -%31,1

İtalya → -%38,8

İspanya → -%37,9

İngiltere → -%10,9

Irak → -%44,6

İran → -%79,8

İthalat alt kalemlerine baktığımızda;

Yatırım (sermaye) malları → + %22,8

Hammadde (Ara mallar) → - % 1,05

Tüketim Malları → + %13,1

Kocaeli Gümrüklerinden aldığımız verilere göre Mart ayında;

*İhracat → 2,1 milyar dolar (- % 21,0)

*İthalat → 3,6 milyar dolar (+ % 0,6)

Otomotiv sektörü ihracatı → - % 21

Kimyevi maddeler → - %35,7

Yıllık cari denge (şubat) → + 6 milyar 128 milyon dolar

Şubat ayı → - 1 milyar 230 milyon dolar

Salgın etkisi olmayan son verimiz.

Sonraki aylarda cari dengede bozulmalar görebiliriz.

Turizme bu yıl iyi başlamıştık. Ancak bu salgın nedeniyle maalesef turizm gelirlerimiz de beklediğimiz gibi gitmeyecek.

Ocak-şubat hizmet gelirleri;

2018 → 1 milyar 358 milyon dolar

2019 → 2 milyar 185 milyon dolar

2020 → 3 milyar 350 milyon dolar

Reel efektif döviz kuru (mart) → 72,87'ye geriledi.

Endeksin 100 olması durumunda dolar mart ayında → 4,8493 TL

Mart dolar → 6,3125 TL idi.

Dolar bugün → TL

Enflasyon verilerine baktığımızda mart ayında;

TÜFE → % 11,86 (aylık → + % 0,57)

ÜFE → % 8,50 (aylık → + % 0,87)

Salgın nedeni ile gıda dışında talepte daralma olacaktır.

Kur baskısına rağmen, petrol fiyatlarının da aşağı yönlü seyri ile nisan ayı enflasyonunda gerileme görebiliriz.

Sanayi üretimi (şubat) yıllık → + % 7,5

Aylık → + % 1,2

Sektörlere bakıldığında (yıllık):

*İmalat sanayinde → + yüzde 8,0

*Ara malı üretiminde → + yüzde 9,1

*Sermaye malı üretiminde → + yüzde 12,0

Başta sermaye malı olmak üzere bu kalemlerdeki ortalamanın üzerindeki artışlar çok değerli.

Salgın bittikten sonra, bu artışlar devam edecektir.

İşsizlik oranı (Ocak) → yüzde 13,8

(Bir önceki yılın aynı ayına göre 0,9 puan geriledi./ Bir önceki aya göre 0,1 puan arttı.)

*Umarım istihdam kaybının önlenmesine yönelik alınan tedbirle, salgın döneminde işsizlik artışı sınırlı kalır.

Değerli Üyeler,

Tüm dünyayı etkisi altına alan koronavirüs salgını, ülkemizde de mart ayı itibariyle görülmeye başladı.

Salgınının yayılmasını önlemeye yönelik alınan tedbirlerle, üretimin yavaşladığı, talebin daraldığı ve ticaretin duraksadığı bir döneme girdik.

Krizin küresel olması nedeniyle, bu süreç özellikle ihracatçılarımızı olumsuz etkiledi.

Kocaeli olarak; ihracatta pozitif ayrıştığımız noktada, maalesef negatife döndük.

Başta otomotiv sanayi olmak üzere talepler bir anda kesildi. Stoklar arttı. Montaj tedarikinde sıkıntı oluştu.

Salgının ekonomik boyutu ile ilgili birkaç rakam paylaşacağım:

1) OSB'lerden elektrik tüketimleri (30-31 mart) → yüzde 30 geriledi.

2) Kapasiteler mart ayında → yüzde 70,3'den 68,6'ya geriledi. (şubat ayına göre 2,1 puan geriledi.)

*Yüzde 55'i de nisan ayı iç ve dış siparişlerinde azalma olduğunu bildirdi.

3) Mart ayı ihracatımız → yüzde 21 geriledi.

4) Pandemi nedeniyle yaptığımız ilk anket çalışmasında (11 Mart -30 Mart itibariyle);

*Ankete katılan firmaların → yüzde 12'si duruşa geçti

*Duruşa geçmeyenlerin ortalama kapasite kullanım oranı → yüzde 55

5) İkinci anket çalışmamızda (1-14 Nisan tarih aralığı) (175 firma):

*Firmaların yüzde 24'ü duruşa geçmiş. Bu firmalarımız Nisan ayının ikinci yarısında da duruşta olacaklarını bildirmiş.

*Çalışmaya devam eden firmaların ortalama kapasite kullanım oranı → yüzde 42,4

*Firmalarımızın yüzde 86'sı iç siparişlerinde, yüzde 80'i dış siparişlerinde azalış olduğunu belirtmişlerdir.

*Yaşanan problemler sırasıyla

- İstanbul-İzmit arası ulaşım sorunu → %66

- İşyerime maske, koruyucu ekipman temin ederken zorluk çekiyorum → %60

- Hammadde temininde zorluk yaşıyorum → %42

- Sektörüm mücbir sebep kapsamına girmediği için vergi, vb. ötelemelerden faydalanamıyorum → %38

- Finansmana erişemiyorum → %30

- 65 yaş üstü yöneticilerin işyerine erişiminde zorluk yaşıyorum → %30

- İhracat yapamıyorum → %28

- Kamuda (gümrük, vergi daireleri, vb.) yoğunluktan ötürü zorluk yaşıyorum → %22

TOBB'a bağı tüm Odalar olarak, vakit kaybetmeden, sizlerin sorunlarınızı ve taleplerinizi aldık.

*TOBB Başkanımız Rifat Hisarcıklıoğlu'na gönderdik.

*İlk etapta TOBB'un önerdiği 70 görüşün 19'u kabul edildi ve

*18 Mart tarihinde Cumhurbaşkanımız tarafından Ekonomik İstikrar Kalkanı Paketi açıklandı.

*Tabi bu süreç dinamik bir süreç olduğu için, sizlerin sorunlarını TOBB üzerinden iletmeye devam ettik, ediyoruz.

*Bu kapsamda her gün yeni kararlar açıklanmaya devam ediyor.

Şimdi kısaca hayat geçirilen desteklerden bahsetmek istiyorum:

1) Tarım bizi ilgilendirmedeği için bu tedbirlere değinmiyorum.

2) Ulaşım

*Kapıkule Gümrük Kapısına; hızlı tanı testi yapan mobil laboratuvar kurulması ve Kovid-19 testi yapılması onaylandı.

*Mersin Limanı'nda ardiye ücretleri düşürüldü

*11 Mart itibariyle, muayene süreleri geçen ticari araçların (tır, kamyon, vb.) yetki belgelerinden düşüm işlemleri ertelendi

*Hapur'da başlatılan uygulama diğer kapılara da yapılıyor.

3) İstihdam

*Kısa Çalışma Ödeneğinden yararlanma şartları iyileştirildi. 600 gün sigorta primi şartı 450 güne, 120 günlük prim ödeme şartı 60 güne indirildi.

*Kısa Çalışma Ödeneği başvurusu için istenen belge sayısı 10'dan 2'ye düşürüldü

*Telaflı çalışma süresi 2 aydan 4 aya çıkartıldı.

*Çalışanın kısa çalışma ücreti ile net maaşı arasındaki farkı ödemek isteyen işverenler, SGK bildirimini "0 gün" yaparak aradaki farkı ödeyebilecek.

*Kısa çalışma kapsamında çalışmasını sürdüren çalışanlar için, asgari ücret desteği ödenmeye devam edecek.

4) İdari

*Kamu kurumları tarafından gerçekleştirilen ihaleler için, "süre uzatımı verilmesi" veya "sözleşmenin feshedilmesi" mümkün hale geldi.

*1 Mart ile 30 Haziran arası işyeri kira bedelinin ödenememesi, kira sözleşmesinin feshi ve tahliye sebebi oluşturmayacak.

*İcra ve iflas takipleri 30 Nisan'a kadar durduruldu.

*Kapasite Raporlarının süreleri 31 Mayıs'a uzatıldı.

*Haziran ayında Oda ve Borsalara ödenmesi gereken yıllık üyelik ve munzam aidatları,"gecikme zammı" ve "faiz" tahakkuk ettirmeksizin Ekim ayına ertelendi.

*20 yaş altında çalışanlara sokağa çıkma izni verildi.

*Pandemi hastanesi ilan edilen özel hastanelere, SGK'nin ödemesi yükseltildi.

5) Kefalet

- *Kredi Garanti Fonu'nun kefalet kapasitesi 500 Milyar TL'ye çıkarıldı
- *31 Aralık'a kadar kullanılacak kredilerde, "vergi borcu yoktur" ve "SGK prim borcu yoktur" belgeleri aranmayacak
- *Ticari Alacak Sigortası kapsamına orta ölçekli (cirosu 125 Milyon TL'ye kadar olan) işletmeler de dahil edildi.

6) Kredi

- *Nakit akışı bozulan firmaların kamu bankalarına olan kredi anapara ve faiz ödemeleri 3 ay öteleniyor
- *İş'e Devam Kredi Desteği Kamu bankalarında 6 ay anapara ve faiz ödemesiz, 36 ay vadeli ve %7,5 faiz+1,5 komisyonlu
- *Çek ödemesi için Kredi Garanti Fonu destekli 3 ay anapara ve faiz ödemesiz "Çek Ödeme Destek Kredisi" %9,5 faiz + % 1 komisyon
- *24 Mart öncesine ait ödenmeyen kredi/çek/senet/kredi kartı borçları, 31 Aralık'a kadar ödenir veya yeniden yapılandırılırsa, sicile işlenmeyecek
- *30 Haziran'a kadar vadesi gelecek reeskont kredilerine 90 gün vade uzatımı, yeni kullanılacak reeskont kredilerine 12 ay ek taahhüt kapama süresi verildi
- *Bankalara yönelik BBK nezdinde şikayet hattı oluşturuldu

7) Mali Yükler

- *KOSGEB'in 30 Haziran'a kadar tahakkuk edecek alacakları 2021'e ertelendi.
- *Faaliyetleri zorunlu olarak durdurulan iş yerleri için kamu idarelerince kira bedeli tahakkuk ettirilmeyecek.
- *Teknoparklardaki kuluçka firmalarından ve ticari işletmelerinden 2 ay süreyle kira alınmayacak.
- *Geri kazanım payı (GEKAP) beyannameleri altı ayda bir verilecek.
- *Otopark Yönetmeliği'nin yürürlük tarihi 30 Haziran'a ertelendi.

8) Vergi

- *Mart ayı KDV 1 ay ertelendi.
 - *Muhtasar-KDV-SGK 6 ay ertelendi.
- Sektörler: Parekende, ticaret ve AVM'ler, Demir-çelik ve metal sanayi, Otomotiv, sinema-tiyatro, lojistik, ulaşım, konaklama, yiyecek ve içecek hizmetleri, tekstil-konfeksiyon, etkinlik ve organizasyon, sağlık hizmetleri, mobilya imalatı, madencilik-taş ocakçılığı, inşaat, endüstriyel mutfak ekipmanları, araç kiralama, basılı yayın ve matbaacılık, halkla ilişkiler, çiftçi, terzi, manav, avukat, mali müşavir, mimar, mühendis, eczacı, doktor, diş hekimi, vb.ticari, zirai kazanç sahibi, serbest meslek erbabı ve tüm gelir vergisi mükellefleri
- *Gelir İdaresi Başkanlığı interaktif vergi dairesi internet adresinde, "mücbir sebep durum sorgu ekranı" açıldı. Mücbir sebebe girip girmediğinizi sorgulayabileceksiniz.

Bizim ve diğ er Odalardan TOBB’a gelen ve TOBB’un H k mete ilettiği konular:

Lojistik Destekleri

*Sınır geçişlerinde karantina koşullarının gevşetilmesi

*Vizesi biten şoförlere Gri pasaport verilmesi

Serbest alışan şoförlere (kamyon, otobüs, servis, dolmuş, taksi) doğrudan gelir desteği yapılması (yada ÖTV ‘siz akaryakıt)

İstihdam Destekleri

*Kısa alışma  deneği koşullarının basitleştirilmesi

*450 gün prim ödeme şartlarının tamamen kaldırılması

*Uygunluk incelemesinin kaldırılarak, doğrudan onay/kabul

* deme alt sınırlarının Asgari  cret, üst sınırının asgari ücretin 3 katı yapılması

*PTT Bank yerine, maaş hesabına yatırılması

*Sendikal hareketlenmeye ilişkin  nlem

*İş bırakma, grev tehdidi, sözleşmeyi feshedip tazminat talebi

*Covid-19’un meslek hastalığı kapsamına alınmaması

*Talebi artan sektörler için esnek çalışma ve geçici iş ilişkisinin  n n n açılması

Operasyonel Destekler

*Sanayide ve ticari işletmelerde elektrik ve doğalgaz faturalarının ertelenmesi

*THY kargo ücretlerinde indirim

*Limanlardaki ardiye (Mersin yaptı) ve demoraj ücretlerinin düşürülmesi

*Ticari araçlarda MTV ‘nin 2020 ‘de kaldırılması

*Kar dağılım kısıtlamasının gözden geçirilmesi

Finansal Destek paketleri

*Kredi paketlerinin hızla işleme alınması

*Kredi Garanti Fonu limitlerinin kaldırılması

*İhracat stok kredisinin açıklanması

*Eximbank’ın teminat mektupsuz kredi verilebilmesi

*Leasing  demelerinin ertelenmesi

Mali Destekler

*Mücbir sebep kapsamının genişletilmesi

Tüm sektörlerin kapsama alınması

*Kamudan alacakların  denmesi

Bekleyen alacakların  denmesi

Avans Koşullarının basitleştirilmesi

KDV alacağı kadar koşulsuz/şartsız KGF kefaleti sağlanması

Biz KSO olarak bu süreçte neler yaptık:

- 1) Faaliyetlerimizin devamlılığı ve hizmetlerin yürütülmesini sağlayacak asgari personel ile dönüşümlü çalışma sistemine geçtik. Temsilcilik olarak da Gebze merkez şubemizden hizmet veriyoruz.
- 2) Sizleri bilgilendirmek için web sitemiz ve sosyal medya hesaplarımızı çok aktif kullandık. Sizlerin faydalanabileceğini düşündüğümüz her bilgiyi anlık olarak paylaştık.
- 3) E-mail yoluyla da bilgilendirmelerimiz devam etti.
- 4) TOBB Proje okulumuz olan İzmit MTAL kimya bölümü öğretmen ve öğrencilerimiz tarafından temizlik ve dezenfekte ürünleri üretiyor. (kapasite → 10 ton/gün) (MARKA desteği alındığında kapasite → 25 ton/gün olacak)
- 5) Odamızın sosyal sorumluluk projesi olan Bizimköy Engelliler Üretim Merkezi'nde artan maske talebine katkı sağlamak için maske üretimine başladık.
- 14 gönüllü engelli çalışanla, günde 4 bin civarında maske üretiliyor.
- 6) Diğer taraftan, firmalarımızın maske ihtiyacını karşılamak için Kocaeli Valiliğimizle ortak çalışma yaptık. Firmalarımızın günlük maske ihtiyacını belirleyip, Valilik kanalı ile ihtiyaçlarını karşılamaya çalıştık.

Faaliyetler..

Salgın nedeniyle toplantılarımızı tele-konferans yoluyla gerçekleştirdik.

23 Mart tarihinde; Sanayi ve Teknoloji Bakanı Sn. Mustafa Varank liderliğinde, Oda Başkanları, TOBB Sektör Meclisi Başkanları ve Büyük İşletmelerin Yöneticilerinin bulunduğu (toplamda 65 kişi) Telekonferans toplantıya katıldım. Durum değerlendirmesi yaparak, önümüzdeki dönemi istişare ettik.

*Aynı gün, TOBB Başkan Yardımcılığım görevimde sorumlu olduğum Bölge Oda/Borsa başkanlarıyla telekonferans toplantıları gerçekleştirdik. Benzer toplantıyı 6 Nisan tarihinde de yaptık.

25 ve 30 Mart tarihlerinde; TOBB Yönetim Kurulu toplantılarına katıldım.

28 Mart ve 4 Nisan tarihlerinde; Kocaeli Valimiz başkanlığında düzenlenen İl Pandemi Kurulu toplantılarına katıldım.

8 Nisan tarihinde TOBB Başkanımızın 365 Oda/Borsa başkanı ile gerçekleştirdiği toplantıya katıldım. Burada Oda/Borsa başkanlarımız ile alınan tedbirler, yapılan çalışmalar ile mevcut duruma ilişkin istişare yaptık.

9 Nisan tarihinde TOBB Sanayi Odaları Konsey Toplantısına katıldım. Burada da üyelerimizin sorunlarını dile getirdim.

10 Nisan tarihinde TOBB AB Uyum Komisyonu toplantısına katıldım.

14 Nisan tarihinde İlimiz OSB Başkanları ile bir değerlendirme toplantısı gerçekleştirdik.

Aynı gün İKV Yönetim Kurulu Toplantımızı da gerçekleştirdik.

Sözlerime son verirken, şahsım ve Yönetim Kurulumuz adına sizleri saygıyla selamlıyor, tekrar katılımınız için teşekkür ediyoruz.